

	T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	

ARAÇ VE İŞ MAKİNESİ KULLANMA YÖNERGESİ
--

DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	2026
--	--------------------

İÇİNDEKİLER

MADDE ADI

MADDE NO

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam	1
Dayanak.....	2
Hukuki Dayanak.....	3
Tanımlar Kısaltmalar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

Sorumluluk Alanları

Üst Yönetim	5
Birim Amirleri.....	6
Sürücü/Operatör	7
Bakım Onarım Birimi.....	8
Araç Yönetim Birimi.....	9
İSG Birimi	10

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel Esaslar.....	11
Araç ve İş Makinesi İşleten Harcama Birimine İlişkin Hususlar.....	12
Araç ve İş Makinesi Kullanımına İlişkin Hususlar	13
Trafik Kazası Durumunda Yapılacak İşlemler.....	14
Maddi Hasarlı Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler	15
Ölümlü/Yaralanmalı Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler	16

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son hükümler

Yönergede Yer Almayan Hususlar	17
Yürürlük	18
Yürütme.....	19

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİRBELEDİYESİ
SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ARAÇ VE İŞ MAKİNESİ KULLANMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi envanterinde bulunan veya kiralanın tüm motorlu ve/veya elektrikli kara araçları ile iş makinelerinin güvenli, verimli, ekonomik ve mevzuata uygun şekilde kullanılmasını sağlamaktır.

(2) Bu Yönerge; MUSKİ bünyesinde bulunan resmî veya kiralık tüm motorlu ve/veya elektrikli kara araçları ile iş makinelerini kullanan kurum personelini kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan resmî veya kiralık tüm motorlu ve/veya elektrikli kara araçları ile iş makinelerini kullanan kurum personeli ile kurum bünyesinde çalışan yüklenici ve alt yüklenici personelini kapsar.

Hukuki Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 2560 sayılı İSKİ Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin (a) ve (h) bentlerine, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa, Karayolları Trafik Yönetmeliğine, Tasarruf Tedbirleri ile İlgili 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesine, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa ve ilgili ikincil mevzuata istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar Kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu yönergede geçen;

İdare: Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünü ifade eder.

Genel Müdür: Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürünü ifade eder.

Yönetim Kurulu: Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Yönetim Kurulunu ifade eder.

Araç: Karayolunda veya kurum sahasında hareket eden motorlu/elektrikli taşıtları ifade eder.

İş makinesi: Kazı, yükleme, kaldırma vb. amaçlı özel ekipmanlı makineleri ifade eder.

Sürücü/Operatör: Yetkili sürücü belgesi ve/veya operatör belgesine sahip kullanıcıları ifade eder.

İSG Birimi: İş Sağlığı ve Güvenliği gerekliliklerini planlayan ve denetleyen birimi ifade eder.

Birim Amiri: İlgili araçları görevlendiren, denetleyen yöneticileri ifade eder.

Telemetri/GPS: Araç takip ve veri kayıt sistemini (Küresel Konumlandırma Sistemi) ifade eder.

SRC belgesi: Yük ve yolcu taşımacılığı yapan sürücüler tarafından bulundurulması gereken Sürücü Mesleki Yeterlilik Belgesini ifade eder.

İş Emri : Flexcity otomasyon programı üzerinden arızanın çevrimiçi bildirilmesini ifade eder.

Araç Yönetim Birimi (AYB): İşletmelerin araçlarını daha etkili bir şekilde izlemelerine, kontrol etmelerine ve yönetmelerine yardımcı olan birimi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sorumluluk Alanları

Üst Yönetim

MADDE 5 – (1) Üst Yönetimin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Yönergeyi onaylar, kaynak ve bütçe tahsisini sağlar, yönerge hükümlerinin yürütülmesini sağlar.

Birim Amirleri

MADDE 6 – (1) Birim amirlerinin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Yetkilendirilmiş sürücü/operatör görevlendirmesini yapar, günlük/haftalık görev planını onaylar.
- b) Görev öncesi yapılacak araç çıkış işlemlerine, bakım ve kontrollerine nezaret eder.
- c) Görev dönüşü araçların ikmal, temizlik ve park edilmesini güvenli şekilde sağlar.

Sürücü/Operatör

MADDE 7– (1) Sürücü/Operatörün görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Sürücü/operatör belgesi ile zorunlu hâllerde SRC ve psikoteknik belgelerini güncel tutmak ve yanında bulundurmakla sorumludur.
- b) Araçların günlük çıkış kontrollerini yapar.
- c) Trafik kurallarına, görev planına, hız ve yük sınırlamalarına uyar; meydana gelen olay ve kazalara ilişkin gerekli bildirimleri yapar.

Bakım Onarım Birimi

MADDE 8– (1) Bakım Onarım Biriminin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Araçların Periyodik bakım ve onarım planlarını hazırlar ve uygular.
- b) Araçlara ilişkin arıza tespit ve bakım onarım işlemlerini gerçekleştirir.
- c) Sürücü ve operatörlere teknik destek sağlar.
- ç) Kullanımında risk bulunduğu tespit edilen, emniyetsiz araçları ilgili birimlere bildirir.
- d) İdare tarafından görevlendirilmesi hâlinde, araçların denetimine ilişkin görevleri yerine getirir.

Araç Yönetim Birimi

MADDE 9– (1) Araç Yönetim Biriminin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Araç ve iş makinelerinin tahsis ve zimmet işlemlerini yürütür.
- b) Araçlara ilişkin sigorta, muayene, egzoz emisyon, ruhsat ile HGS/OGS işlemlerini takip eder.
- c) Araç takip (telemetri/GPS) sistemlerinin çalışır durumda olmasını sağlar, raporlama yapar ve tespit edilen uygunsuzlukları ilgili birimlere bildirir.

- ç) Akaryakıt ikmaline ilişkin otomasyon sistemi işlemlerini yürütür.
- d) İdare tarafından görevlendirilmesi hâlinde, araçların denetimine ilişkin görevleri yerine getirir.

İSG Birimi

MADDE 10– (1) İSG Biriminin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

Risk değerlendirmesi, saha izinleri, Kişisel Koruyucu Donanım standardı ve acil durum planlarını oluşturur; denetim yapar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel Esaslar

MADDE 11 – (1) İdare envanterinde bulunan araç ve iş makinelerini kullanmak için görevlendiren personellerin uyması gereken genel esaslar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca oluşturulacak komisyon tarafından araçların fiziki kontrolleri aylık periyotlarla düzenli olarak yapılacak ve sonuçları raporlanacaktır.
- b) Harcama birimleri tarafından araçlara ait aylık yakıt tüketimi ile kilometre/çalışma saati bilgileri düzenli olarak kayıt altına alınacaktır.
- c) Araçlar kullanıcılarına zimmetle teslim edilecek ve her an hizmete hazır durumda bulundurulacaktır.

Araç ve İş Makinesi İşleten Harcama Birimine İlişkin Hususlar

MADDE 12– (1) Araç ve İş Makinesi İşleten Harcama Biriminin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Araç ve iş makinelerini kullanacak her personel için, bir takvim yılını kapsayacak şekilde Genel Müdürlük oluru alınacaktır.
- b) Uygun sürücü belgesi/operatör belgesi ile yasal olarak bulundurulması gereken belgeleri bulunmayan personele araç ve iş makineleri kesinlikle kullandırılmayacaktır.
- c) Araç ve iş makineleri, Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün Eylül 2015 tarihli İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönergesi hükümleri doğrultusunda kullandırılacaktır.
- ç) Kurum hizmet araçları, özel amaçlar için hiçbir surette kullanılmayacak ve kullandırılmasına izin verilmeyecektir.
- d) Aracı kullanmakla yetkili veya görevli olsa dahi, sürücü veya operatörlere taşıt görev emri düzenlenmeden araç veya iş makinesi kullandırılmayacaktır.
- e) İl içi taşıt görev emirleri günlük olarak düzenlenecek ve mutlaka yetkili amirler tarafından onaylanacaktır.
- f) İl dışı taşıt görevlendirmeleri Genel Müdürlük oluru alınarak yapılacaktır. İl dışı taşıt görev emirleri, işin özelliğine göre günlük, haftalık veya aylık olarak düzenlenebilecektir.
- g) Görev dönüşünde, araçların kontrolleri ve gerekli ikmalleri yapıldıktan sonra ilgili birimin park sahasına park edilmesi ve kontak anahtarlarının kilit altına alınması sağlanacaktır.

Araç ve İş Makinesi Kullanımına İlişkin Hususlar

MADDE 13– (1) Araç ve İş Makinesi Kullanımı aşağıda belirtilmiştir:

- a) Araç ve iş makineleri, Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün Eylül 2015 tarihli İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönergesi hükümleri doğrultusunda kullanılacaktır.
- b) Araç ve iş makinelerinin kullanımında, Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Araç Yönergesinde belirtilen hususlara riayet edilecektir.
- c) Hiçbir araç veya iş makinesi, bu araç veya iş makinesini kullanmaya uygun belge ve yeterliliğe sahip olmayan personel tarafından kullanılmayacaktır.
- ç) Aracı kullanmakla yetkili veya görevli sürücü, şoför ya da operatör; kendisine teslim edilen veya zimmetlenen aracı hiçbir surette taşıt görev emri olmaksızın kullanmayacaktır.
- d) Sürücü veya operatör olarak görevlendirilen personel, aracını her an göreve çıkabilecek şekilde bakımlı, temiz ve akaryakıt ikmali yapılmış olarak bulunduracaktır.
- e) Sürücü veya operatör; sürücü/operatör belgesini, araç ruhsatını ve yasal olarak bulundurulması zorunlu diğer belge ve avadanlıkları yanında bulundurmakla yükümlüdür.
- f) Taşıtla birlikte seyahat edecek görevli personelin isimleri taşıt görev emirlerinde mutlaka belirtilecek; kurum çalışanları dışında araca yolcu alınmayacaktır.
- g) Sürücü veya operatör, aracı çalıştırmadan önce aracın çevresini; lastik/palet, motor yağı, soğutma sıvısı, fren, aydınlatma ve ikaz donanımlarını kontrol edecek; arıza ihtimali bulunması hâlinde derhâl ilk amirine bilgi verecektir.
- ğ) Sürücü veya operatör, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda belirtilen kurallara uyacak olup, trafik kuralı ihlallerinden doğan her türlü cezai sorumluluk kullanıcıya ait olacaktır.
- h) Sürücü ve yolcular emniyet kemeri takmakla yükümlüdür.
- ı) Sürücü veya operatör, geçiş önceliği bulunan araç ve yayalara geçiş önceliği tanıyacaktır.
- i) Sürücü veya operatör, görev dönüşünde aracın kontrol ve gerekli ikmallerini yaptıktan sonra biriminin park sahasına park edecek ve kontak anahtarlarını kilit altına alacaktır.
- j) Sürücü veya operatör; yorgunluk, hastalık veya başka bir sebeple aracı kullanma konusunda kendisini yetersiz hissetmesi hâlinde durumu yetkili birim amirine bildirecektir.
- k) Sürücü veya operatör, alkol, uyuşturucu ve keyif verici maddeleri kesinlikle kullanmayacak; tedavi amacıyla uyku yapıcı ilaç kullanma zorunluluğu bulunması hâlinde durumu amirine bildirecektir.
- l) Araçların demirbaş ve yardımcı malzemeleri (çekme halatı, zincir, takoz, reflektör, ilk yardım seti yangın tüpü vb.), sürücü veya operatör tarafından sağlam, temiz, bakımlı ve her an kullanılabilir durumda muhafaza edilecektir.
- m) Yakıt ikmali sırasında aracın motoru mutlaka durdurulacaktır.
- n) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 52 nci maddesinde tanımlanan hız limitlerine uyulacaktır. Kavşaklara yaklaşırken, dönemeçlere girerken, tepe üstlerine yaklaşırken, dönemeçli yollarda ilerlerken; yaya geçitlerine, hemzemin geçitlere, tünellere, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken ile yapım ve onarım alanlarına girerken hız azaltılacak; aracın yük ve teknik özellikleri ile görüş, yol, hava ve trafik durumunun gerektirdiği şartlara uygun hareket edilecek ve diğer araçlar izlenirken güvenli takip mesafesi korunacaktır.

- o) Sürücü veya operatör, çalışma esnasında veya seyir hâlindeyken kurumun prestijini zedeleyici ve trafikteki diğer kişilerin hayatını tehlikeye sokabilecek davranış ve eylemlerde bulunmayacaktır.
- ö) Bozuk, stabilize ve kötü yol şartlarında araçlar yavaş ve dikkatli şekilde kullanılacaktır.
- p) Seyir esnasında arıza meydana gelmesi hâlinde, mümkünse emniyet şeridinde, emniyet şeridi bulunmaması durumunda yolun en sağına geçilerek gerekli işaretlemeler yapılacak; akan trafik tehlikeye düşürülmeyecektir. Durum derhâl ilk amire bildirilecektir.
- r) Bakım ve onarım ihtiyacı doğması hâlinde yetkisiz müdahalede bulunulmayacak; durum ilk amire bildirilerek bakım ve onarım ekiplerinin müdahalesi sağlanacaktır.
- s) Araç içerisinde kesinlikle sigara içilmeyecektir.
- ş) Araç seyir hâlindeyken telefonla konuşulmayacak, mesajlaşılacak ve araç dışına el veya kol çıkarılmayacaktır.
- t) İş makinesi operatörleri, çalışmaya başlamadan önce gerekli güvenlik önlemlerini alacak ve riskli manevralardan kaçınacaktır.
- u) Seyir esnasında araç camları en fazla beş cm açılacak; araç içerisinden dışarıya herhangi bir cisim, atık vb. atılmayacaktır.
- ü) Kurum hizmet araçları, görev haricinde özel amaçlarla hiçbir surette kullanılmayacaktır. mesai saatleri dışında yapılan görevlendirmeler sonrasında araçlar, ilgili birimin park için belirlediği alana park edilecek; ikamete gitmek veya servis amacıyla kullanılmayacaktır.
- v) Görev esnasında park etme ihtiyacı doğması hâlinde, trafik ve yaya güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek ve park yasağı bulunmayan alanlara park edilecektir. Park sırasında araçlar (ısıtma, soğutma, şarj etme vb. amaçlarla dahi olsa) çalışır durumda bırakılmayacak ve park freni ile sabitlenecektir.
- y) Sürücü veya operatörler; sürücü/operatör belgelerine emniyet yetkililerince el konulması ya da sağlık durumunun kaybedilmesi (işitme, görme bozuklukları, iskelet sistemi rahatsızlıkları vb.) hâlinde, durumu derhâl ilk amirlerine sözlü ve yazılı olarak bildirecektir.
- z) Sürücüler, 25/10/1982 tarihli ve 17849 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik hükümlerine riayet edecektir.
- aa) Araç sürücüleri, protokol kurallarına uyacak; taşıtta bulunan yolcularla olan diyaloglarında nezaket kurallarına azami özen gösterecektir.

Trafik Kazası Durumunda Yapılacak İşlemler

MADDE 14 – (1) Maddi hasarlı kazaya karışan araçlarda, zararın öncelikle kusurlu aracın sigortasından karşılanması sağlanır. Sigorta kapsamında karşılanamayan bedel ise kusur durumu ve kazanın oluş şekli dikkate alınarak, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uyarınca kazaya sebebiyet veren personele rücu edilir.

Maddi Hasarlı Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler

MADDE 15– (1) Maddi hasarlı kaza durumunda yapılması gerekenler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Kaza sonrasında araçlarda yangın riski bulunması hâlinde, yangın söndürme cihazı ile gerekli müdahale yapılacaktır.
- b) Kaza mahallinden personel ayrılmayacaktır.
- c) Kaza alanının güvenliği, reflektör, flaşör ve benzeri uyarı ekipmanları kullanılarak sağlanacaktır.
- ç) Kazaya ilişkin fotoğraf ve/veya video kayıtları alınacaktır.

- d) Kazaya karışan diğer araç sürücülerine ait sürücü belgesi, ruhsat ve sigorta bilgileri temin edilecektir.
- e) Kazaya karışan diğer sürücülerle, nezaket kuralları çerçevesinde iletişim kurulacaktır.
- f) Kaza, derhâl Emniyet birimlerine bildirilecektir.
- g) Sıralı amirler ile Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve Araç ve İş Makinesi Bakım Onarım Şube Müdürlüğü yetkililerine bilgi verilecektir.

Ölümlü/Yaralanmalı Kaza Durumunda Yapılacak İşlemler

MADDE 16– (1) Ölümlü/yaralanmalı kaza durumunda yapılması gerekenler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Şiddetli trafik kazalarında, bilinci açık olan sürücüler öncelikle kendi vücutlarında kanama, yaralanma veya ağrı gibi durumların bulunup bulunmadığını kontrol edecek; ardından kazadan etkilenen diğer kişilerin genel durumunu değerlendirecek ve acil çağrı hattı (112) aranarak yardım talep edilecektir.
- b) Yaralanma hâllerinde, sağlık ekipleri olay yerine intikal edinceye kadar geçen sürede, ilkyardım eğitimi almış sertifikalı personel bulunması durumunda temel ilkyardım uygulamaları yapılacaktır.
- c) Sıralı amirler ile Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve Araç ve İş Makinesi Bakım Onarım Şube Müdürlüğü yetkililerine bilgi verilecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yönergede Yer Almayan Hususlar

MADDE 17 – (1) İş bu Yönergede yer almayan hususlarda, yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) İşbu Yönerge MUSKİ Yönetim Kurulunca kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönerge hükümleri MUSKİ Genel Müdürü tarafından yürütülür.